

«Μπερτσάς»

(Ο μακρυμάλλης Κουρσάρος)

Ελένη Ι. Μπερτσάτου¹

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

<elberts@otenet.gr>

- «Αγάντα να πιάσουμε κόρφο» ακούστηκε άγρια σαν καμτσικιά η φωνή του καπετάνιου, «έρχεται μπουρίνι, αγάντα».

Οι σκέψεις στο κεφάλι του Κωνσταντή χόρευαν μαζί με τη φελούκα πάνω στα κύματα, προσπαθούσε από ώρα να κρατήσει το ξύλινο πηδάλιο σε ευθεία βόρεια πορεία. Μπροστά τους μόλις διακρινότανε το νησί του Κόρακα. Μέρες τώρα μέσα στη θάλασσα, η Μπαρμπαριά ήτανε τόσο μακριά, η ματιά του δεν άντεξε, το βουνό ξεπρόβαλε στο βάθος, έσφιξε τα χέρια γύρω από το πηδάλιο, στα άγρια γένια του άστραψαν μικροί γυάλινοι κόμποι τα δάκρυα. Ο ήλιος ζεμάταγε.

Δεν πρόλαβαν να δέσουν στο μικρό όρμο και ο ορίζοντας έγινε μαύρος άνοιξαν οι καταπακτές του ουρανού στη φθινοπωρινή καταιγίδα. Ο Κωνσταντής μανουβράριζε, με προσοχή προσπάθησε να κρατήσει ίσια το πηδάλιο, τα δάχτυλά του είχαν γίνει ένα με το ξύλο. Ο δυνατός αέρας έριξε το σκαρί πάνω στον κοφτερό βράχο.

Ο καπτάν Θοδωρής πήδηξε σαν αίλουρος μέσα στη θάλασσα. Με δρασκειλιές έφτασε στην άκρη του κόλπου, πιάστηκε από το κλαδί μιας τσαπουρνιάς που κρεμότανε πάνω από τα κύματα. Στάθηκε όρθιος στην ακρογιαλιά, σήκωσε τα χέρια ψηλά και ούρλιαξε:

- «Ως εδώ ήτανε, ελάτε, αρκετά με την θάλασσα. Τώρα με την ξηρά».

Το τσούρμο, τρία άτομα, αφού σιγούρεψαν το σκαρί σε απάνεμο μέρος άρχισαν να βγαίνουν στον μικρό όρμο. Ο Κωνσταντής βγήκε τελευταίος, αυτό έκανε πάντοτε, ήτανε ο τιμονιέρης έπρεπε να έχουν όλα τακτοποιηθεί. Κάθισαν σε κύκλο όπως συνήθιζαν γύρω από τον καπτάν Θοδωρή και τον Κωνσταντή.

Ο ήλιος κατέβαινε προς την θάλασσα, στο βάθος φαινότανε η σκούρα κορυφογραμμή της Κεφαλονιάς. Ο Κωνσταντής σηκώθηκε έφτασε κοντά στη φελούκα και κοίταξε στο βάθος. Πόνεσαν τα μάτια του, το νησί του, η Κεφαλονιά.

Πήρε να βραδιάζει όταν ξεκίνησε ο καπτάν Θοδωρής μαζί με τον Νικόλα και το Θράσο δυο αδέρφια από την Μυτιλήνη που ήταν μαζί τους τα τελευταία πέντε χρόνια, φορτωμένοι από μια μεταλλική κασέλα ο καθένας σκαρφάλωσαν στο βράχο και χάθηκαν μέσα στα πουρνάρια και τις άγριες βαλανιδιές.

¹ Βιογραφικό της κ. Ελένης Μπερτσάτου έχει καταχωριστεί στην «Ηλειακή Πρωτοχρονιά - Ηλειακό Πανόραμα 16» καθώς και σε προηγούμενους τόμους.

Κάτω από τον ξάστερο ουρανό ο Κωνσταντής με τον Λιόντα άναψαν φωτιά ξάπλωσαν πάνω στη βρεγμένη άμμο, μια ζεστασιά απλώθηκε στα μέσα του Κωνσταντή. Ξαφνικά πετάχτηκε όρθιος:

- «Λιόντα σήκω να δεις» είπε.

Ο Λιόντας συνηθισμένος από τις ξαφνικές διαταγές που έπαιρνε σηκώθηκε.

- «Τι είναι»; Ρώτησε.

- «Κοίταξε ορέ, κοίταξε την κορυφογραμμή στο βάθος, την βλέπεις»;

Ο Λιόντας κούνησε το κεφάλι του, ότι είχε αρχίσει να τον πιάνει η γλάρα του ύπνου και τώρα κοίταζε την κορυφογραμμή απέναντι στο βάθος.

- «Την βλέπεις»; ακούστηκε με ένα λυγμό η φωνή του Κωνσταντή.

- «Ναι, την βλέπω», απάντησε ο Λιόντας.

- «Εκεί είναι το σπίτι μου, η μάνα μου, το νησί μου η Κεφαλονιά» είπε με χαμηλή και γλυκιά φωνή ο Κωνσταντής.

Τα 'χασε ο Λιόντας, μπροστά του ο τιμονιέρης της φελούκας είχε ανοίξει τα χέρια του και αγκάλιαζε το άπειρο, πόσες φορές η δεξιοτεχνία αυτών των χεριών δεν τους είχε γλυτώσει από δύσκολες στιγμές αφανισμού. Και τώρα αγκαλιάζει το πέλαγος με μάτια που γυαλίζουν από συγκίνηση.

- «Πες μου για το νησί σου», πήρε το θάρρος να ρωτήσει ο Λιόντας.

- «Το νησί μου, Λιόντα, η πρώτη ανάσα μου βγήκε σε αυτή την κορυφογραμμή».

Ακουμπισμένος ο Κωνσταντής στο λείο βράχο εξιστορούσε στον Λιόντα, ένα εικοσάχρονο παλληκάρι από την Μεθώνη, το πώς έφυγε από την Κεφαλονιά και μπαρκάρισε στο κουρσάρικο του Εγγλέζου:

- «Ήμωνα δεκάξι χρόνων, η μάνα μου δούλευε στο σπίτι του μεγάλου γαιοκτήμονα της περιοχής. Μια μέρα πήγα μαζί της και τι δεν είδαν τα μάτια μου, κόσμος, γυναίκες παιδιά, άντρες, δούλευαν στα κτήματα, στα χωράφια, στα σπίτια, πριν βγει ο ήλιος μέχρι που να βασιλέψει. Και τι έπαιρναν; μόνο φαί και νερό τίποτα άλλο. Και ο αφέντης καβάλα στο άλογο παρακολουθούσε τα πάντα, ένα μαστίγιο αστραφτοκοπούσε καθώς το έπαιζε στο χέρι του, πολλές φορές και πάνω στην πλάτη κάποιου απείθαρχου εργάτη.

Εγώ μάνα δεν θα δουλέψω εδώ, θα φύγω, θα κάνω δικό μου βιος της είπα. Λιόντα τα λόγια της είναι ακόμη χαραγμένα μέσα στο κεφάλι μου. Είμαστε σκλάβοι παιδάκι μου αυτό να θυμάσαι μόνο.

Το άλλο πρωί σηκώθηκα, η μάνα μου είχε φύγει δεν της είπα αντίο, με τα πόδια έφτασα στο λιμάνι, το εγγλέζικο THE QUEEN ήταν δεμένο στην άκρη του λιμανιού, κόσμος πηγαινοερχότανε βιαστικά, πλησίασα κοντά και χάζευα το σκαρί, γυάλιζε πάνω στο νερό η επιγραφή του.

Θέλεις να μπαρκάρεις; Άκουσα μια φωνή πίσω μου, γύρισα, ένας γεροδεμένος μαυριδερός άντρας με κοίταζε εξεταστικά.

Δεν σκέφτηκα στιγμή, Ναι απάντησα

Άντε, άντε σαλτάρισε μέσα, φεύγουμε σε μια ώρα

Πρέπει να ειδοποιήσω την μάνα μου είπα.

Έλα μαζί μου, μπήκαμε σε ένα αχούρι – πρακτορείο το λέγανε που καθότανε ένας λιγδιασμένος γραφιάς, πες του μου είπε ποιόν να ειδοποιήσει.

Αυτό ήτανε, η μάνα μου έμαθε από το πρακτορείο ότι μπαρκάρισα σε ένα εγγλέζικο. Έμαθε ακόμη ότι αυτό ήτανε ένα κουρσάρικο καράβι».

Ο Λιόντας άκουγε για ώρα πολλή, κάποια στιγμή ένας βαθύς αναστεναγμός βγήκε από το στήθος του Κωνσταντή.

- «Είχα και δυο αδέρφια τον Σπύρο και τον Γεράσιμο. Ήτανε μικρότεροι από εμένα. Τι να έχουν γίνει; Αύριο αφού μιλήσω με τον καπτάν Θωδωρή θα πάρω την φελούκα και

θα πάω να τους βρω. Λιόντα θέλεις να έρθεις στο νησί μου ή θα γυρίσεις στο χωριό σου»;

- «Εγώ δεν έχω κανέναν στο χωριό, η οικογένειά μου ξεπαστρεύτηκε από τους αλλόθρησκους. Ναι θα έρθω μαζί σου όπου και να πας», απάντησε ο Λιόντας.

Κόντευε να ξημερώσει όταν ο ύπνος σφράγισε τα βλέφαρά τους, οι πρώτες ηλιαχτίδες στέγνωσαν τα βρεγμένα μάγουλα, ένα αχνό χαμόγελο μόλις που διακρινόταν στην άκρη των χειλιών τους.

Ο Κωνσταντής Μπερτσάς, ο μακρυμάλλης Κουρσάρος

Ο Ήλιος έπεφτε κατακόρυφα στα κεφάλια τους όταν άνοιξαν τα μάτια τους έκπληκτοι είδαν τρεις άγνωστους ανθρώπους να στέκονται από πάνω τους ανασηκώθηκαν έτοιμοι να αμυνθούν.

- «Είμαστε εδώ», ακούστηκαν οι φωνές του Νικόλα και του Θράσου, που ξεπρόβαλλαν πίσω από τους αγνώστους.

- «Ήρθαμε να βοηθήσουμε να μεταφέρουμε τα πράγματα στο σπίτι του καπτάν Θοδωρή», είπαν αυτοί.

Ο Λιόντας κοίταξε τον Κωνσταντή:

- «Δεν θα πάμε στην Κεφαλονιά»; τον ρώτησε.

Ένας από τους τρεις άγνωστους πλησίασε τον Κωνσταντή:

- «Από πού είσαι αδέρφι» τον ρώτησε

- «Τι διάφορο έχεις και ρωτάς»; απάντησε ο Κωνσταντής.

Η φωνή του Θράσου ακούστηκε ξαφνικά

- «Κωνσταντή, ο καπτάν Θοδωρής είπε να πάμε πρώτα στο σπίτι του και μετά αποφασίζεις τι θα κάνεις», ήτανε γνωστό σε όλους ότι ο Κωνσταντής θα έφευγε από την παρέα.

Σαν κεραυνό άκουσε στα αυτιά του το όνομα Κωνσταντής ο άγνωστος που είχε έρθει για βοήθεια. Έπιασε από τους ώμους τον Κωνσταντή, τον ταρακούνησε βάζοντας φωνή:

- «Είσαι ο Κωνσταντής ο γιος της Ευγενίας από την Κεφαλονιά»;

Πρώτη φορά έπιασαν τον Κωνσταντή από τους ώμους, ένα άγγιγμα περίεργο γέμισε το κορμί του, αφέθηκε σε μια αίσθηση που δεν γνώριζε, όταν άκουσε το όνομα της μάνας του και είδε την κοφτερή ματιά του άντρα που τον ταρακούναγε έγειρε στο πλάι, η καρδιά του δεν άντεξε, λιποθύμησε:

- «*Ο αδελφός μου, ο Γεράσιμος*», ψιθύρισε.
- «*Το ζεμπίλι, φέρε νερό*», φώναξε ο Νικόλας.

Ο Θράσος άρπαξε το ζεμπίλι που ήτανε αφημένο σε μια άκρη έτρεξε και το γέμισε θαλασσινό νερό, γύρισε κοντά στο ξαπλωμένο κορμί του Κωνσταντή και το πέταξε με φόρα από ψηλά πάνω στο μέτωπό του.

Όση ώρα οι άλλοι μετέφεραν τα πράγματα πάνω στο βράχο που βρίσκονταν δυο άλογα, ο Γεράσιμος καθισμένος σ' ένα βραχάκι κρατούσε στην αγκαλιά του το μισολιπόθυμο κορμί του αδερφού του. Ο Κωνσταντής πρώτη φορά έκλαιγε, η ένταση της συγκίνησης, ίσως και κάποιο καρδιακό επεισόδιο τον έκαμαν αδύναμο, δεν τον ενδιέφερε αν τον έβλεπαν οι σύντροφοί του και οι άγνωστοι άντρες που φορτώνονταν τις μεταλλικές κασέλες και τα ξύλινα κιβώτια και σκαρφάλωναν στο βράχο.

Σχεδόν απόγευμα έφτασαν στο κονάκι της οικογένειας του καπτάν Θεοδωρή. Το βράδυ όλοι γύρω από το τραπέζι έφαγαν με όρεξη τα ψητά κοτόπουλα και ήπιαν κόκκινο κρασί.

- «*Εδώ θα κτίσω το τάμα μου στην Παναγιά*», είπε ο καπτάν Θεοδωρή, «*και εσείς όπου και να είσαστε θα έρθετε στη χάρη της*».

Όλο το δρόμο καθώς ανηφόριζαν από τον όρμο στο κονάκι του καπτάν Θεοδωρή, ο Κωνσταντής με τον Γεράσιμο με σκυμμένα κεφάλια μιλούσαν. Είχαν να πούνε τόσα πολλά.

- «*Η μάννα*»; ρώτησε ο Κωνσταντής
- «*Η μάννα μας άφησε διάτα για σένα*», απάντησε Γεράσιμος. «*Θα σου την πούμε μαζί με τον Σπύρο στο σπίτι μας*».

Δεν είχε ξεπροβάλει ο ήλιος από τα βουνά της Ώλενας όταν ο Κωνσταντής με τον Λιόντα φόρτωσαν σε ένα από τα άλογα της οικογένειας όλη τους τηνπραμάτεια, αποχαιρέτησαν τους συντρόφους μιας ζωής και μαζί με τον Γεράσιμο φορτωμένοι με διάφορα καλούδια από την οικογένεια του καπτάν Θεοδωρή κατηφόρισαν στον κάμπο της Κάστας.

Ο Σπύρος σκυμμένος πάνω στο τραπέζι προσπαθούσε να καθαρίσει τις φακές άκουσε φωνές από μακριά έβαλε το χέρι απόσκιο στο πρόσωπο και κοίταξε κατά την ακροκαστιά. Γνώρισε τον αδελφό του που τραβούσε φορτωμένος ένα άλογο φορτωμένο και εκείνο. Σήκωσε το κορμί του και είδε ότι δύο ακόμη άνθρωποι ακολουθούσαν με σκυμμένα κεφάλια, φορτωμένοι και αυτοί. Καμιά σκέψη δεν πέρασε από το μυαλό του Σπύρου μέχρι την στιγμή που είδε τον Λιόντα με την κουρσάρικη κόκκινη βράκα τη ζωσμένη σπάθα γύρω στη μέση του που άστραφτε στην αντηλιά και το μαύρο σαρίκι στο κεφάλι.

- «*Μάνα κουρσάροι*», ψέλλισε και κάθισε πάνω στο κούτσουρο που χρησίμευε για καρέκλα.

Οι τρεις άντρες πλησίασαν στην αυλή του σπιτιού.

- «*Έλα Σπύρο να δώσεις χέρι*», ακούστηκε η φωνή του Γεράσιμου.

Ο Σπύρος σηκώθηκε αμίλητος, είχε μάθει από μικρός να μην αντιστέκεται όταν τον πλησίαζε ο κίνδυνος. «Μετράς τις δυνάμεις σου και μετά κάνεις κουμάντο» τους έλεγε η μάννα τους. Πλησίασε διστακτικά τον Γεράσιμο, το σοβαρό πρόσωπο του αδερφού του μαζί με τα άγρια βλέμματα που του έριχναν οι δυο κουρσάροι, ήταν βέβαιος ότι ήτανε κουρσάροι, τον έκαναν να πει την μικρή του προσευχή. Φοβότανε πρώτη φορά μετά από τόσα χρόνια ζούσε τον ίδιο φόβο. Ήθελε να ρωτήσει τον Γεράσιμο τι γίνεται όταν μια άγρια φωνή τον λύγιζε:

- «*Έλα δω*», πλησίασε αυτόν που τον φώναζε, ο Γεράσιμος και ο Λιόντας κοιτούσαν.

Τι θα μου κάνει αυτός ο μακρυμάλλης, η πρώτη σκέψη πέρασε στο Σπύρο, θα μου πάρει το κεφάλι μέσα στο σπίτι μου; Όχι μια φορά δεν μπόρεσα να αντισταθώ. Ήρθε η ώρα μου... με ένα μουγκρητό όρθωσε το κορμί όμοιος γίγαντας άνοιξε τα χέρια και άρπαξε τον Κωνσταντή που τον κοιτούσε χαμογελαστός καθώς άπλωνε τα δικά του χέρια και τον έκλεινε στην αγκαλιά του.

- «*Αδελφέ δεν με γνώρισες*»; είπε με ένα λυγμό παράπονο ο Κωνσταντής.

- «*Κόλπο μου κάνει ο άτιμος*», σκέφτηκε ο Σπύρος και προσπάθησε να αμυνθεί.

- «*Σπύρο σταμάτα τις τσιριτζάτζουλες, είναι ο αδελφός μας ο Κωνσταντής*».

Άψυχα έμειναν τα χέρια του Σπύρου ανάμεσα στην αγκαλιά του κουρσάρου όταν άκουσε τα λόγια του Γεράσιμου. Κουβέντα δεν βγήκε από το στόμα του κοίταζε στα μάτια τον Κωνσταντή. Η μνήμη του πέταξε μακριά τότε που τον σήκωνε ψηλά για να φτάσει στον ουρανό, έφτασε σε μια στιγμή στον αδερφό που τον μεγάλωσε όσο η μάννα τους ήτανε στη δούλεψη του αφέντη. Ξαφνικά ένα πρωί έφυγε μακριά. Μέρρες πονούσε και έκλαιγε και ο Γεράσιμος προσπαθούσε να τον ησυχάσει. Εγώ θέλω τον Κωνσταντή φώναζε.

- «*Γιατί έφυγες και μας άφησες*»; του είπε κοιτάζοντάς τον με θυμό.

Ο Λιόντας ξεφόρτωνε το άλογο, μπροστά του δυο άντρες μιλούσαν για τις διαφορές τους όταν ήτανε παιδιά. Άφησε το άλογο και έφυγε λίγο μακριά τους, ο Κωνσταντής τους βρήκε, εγώ δεν έχω κανέναν να ψάξω μουρμούρισε και κλώτσησε με θυμό το χώμα μακριά.

Μια βδομάδα είχε περάσει, στο σπίτι στην ακροκασιά τέσσερις αντρικές παρουσίες κάθε πρωί έπιαναν δουλειά. Ο Γεράσιμος είχε το πρόσταγμα, το φθινόπωρο έφτανε στο τέλος του. Ο Λιόντας κοίταζε ότι βρισκότανε μπροστά του διάφορα φυτά που δεν είχε ξαναδεί, ήχους που άκουγε τη νύχτα ξαπλωμένος στο αχυρένιο στρώμα. Τα βατράχια από τον κοντινό βάλτο έκαναν ολονύκτιες προσπάθειες ποιο θα ξεπεράσει το άλλο στους κοασμούς. Βοηθούσε τον Σπύρο στο μαγειρέμα, είχε αρχίσει να συνηθίζει το περπάτημα στη γη, χωρίς να ταλαντεύει το κορμί του για ισορροπία. Πλησίαζε μεσημέρι όταν ένας ξένος ήρθε στο σπίτι τους.

- «*Καλώς τον*», είπε σοβαρά ο Γεράσιμος.

- «*Ο αφέντης έμαθε για τον ερχομό δυο κουρσάρων στο κονάκι σας, πρέπει να πάνε να παραδοθούνε*».

- «*Στο σπίτι μας δεν υπάρχουν κουρσάροι*», απάντησε ο Γεράσιμος. «*Είναι τα ξαδέρφια μας από την Κεφαλονιά που ήρθαν να μείνουν μαζί μας*».

Η μάννα της εκδίκησης ήρθε στο νου του Κωνσταντή μόλις άκουσε τα λόγια του ξένου. Ο Σπύρος τον έπιασε από το μπράτσο:

- «*Κάτσε κάτω, τώρα δεν χωράνε πολλά*».

Ο Λιόντας ένιωσε φυλακισμένος, δεν είχε την θάλασσα γύρω του, εδώ ήτανε ξηρά, δεν γνώριζε πώς να ξεφύγει από τον κίνδυνο.

- «*Πάντως πρέπει να έρθουν στον αφέντη να δώσουν παρουσία*».

- «*Όταν ανεβούμε στο χωριό θα περάσουμε*», απάντησε ο Γεράσιμος καθώς ξεπροβόδιζε τον δραγάτη του Μπέη.

Πολλές φορές ο Κωνσταντής έβλεπε τον Λιόντα να στέκεται παράμερα σκεπτικός, γνώριζε τον πόνο του, τον πήρε μαζί του δέκα χρόνων παλληκαράκι, του είχε υποσχεθεί ότι θα τον προσέχει σαν παιδί του.

Το λιμάνι της Μπαρμπαριάς ήρθε στη σκέψη του μετά από καιρό, πριν δέκα χρόνια, τέτοια εποχή είχανε βγει με τον καπτάν Θοδωρή να βρούνε το τσούρμιο που θα δούλευε στη νέα φελούκα που είχαν στην κατοχή τους, είχαν αποφασίσει να κάνουν δικό τους κουμάντο με το μαύρο Κοράκι στο μπαϊράκι τους και όχι να

δουλεύουν για τους εγγλέζους. Μπήκανε στο παζάρι, ότι ήθελες έβρισκες από ανθρώπους μέχρι τα πιο περίεργα αντικείμενα. Όλα κουρσεμένα από πόλεις, χωριά πλοία. Οιπραματευτές φώναζαν τηνπραμάτεια τους.

Οι δυο κουρσάροι βάδιζαν ανάμεσα σε ανθρώπους που μιλούσαν διάφορες γλώσσες. Σταμάτησαν κοντά σε μια εξέδρα. Εκεί βρισκότανε ένας τελάλης που παρουσίαζε τους σκλάβους. Ένα σκελετωμένο κορμί ο Λιόντας μόλις είχε ανέβει πάνω στην εξέδρα και ο τελάλης φώναζε την τιμή του, ο Κωνσταντής ένοιωσε ένα τσίμπημα στην καρδιά, ο Σπύρος το μικρό του αδερφάκι ήρθε στη σκέψη του, πόσο του έμοιαζε το σκλαβάκι.

- «*Να τον πάρουμε*» είπε στον καπτάν Θεωρή.

- «*Μα δεν έχει πετσί πάνω του, είναι ψοφίμι*», του απάντησε.

- «*Θα γιομίσει μη φοβάσαι*».

Έτσι ο Λιόντας, το σκλαβάκι, ακολούθησε τους δυο κουρσάρους με τρομαγμένα μάτια κοίταζε δεξιά αριστερά στο παζάρι, κάτι έψαχνε.

- «*Μαρούσα, Μαρούσα....*», ξεφώνισε ξαφνικά, προσπάθησε να τρέξει μακριά, το σκονί όμως τον κρατούσε από τα χέρια του Κωνσταντή.

- «*Λιόντααα...Λιόντααα*», ακούστηκε η σπαρακτική φωνή του μαυροφορεμένου κοριτσιού που άπλωνε τα χέρια από μακριά για να τον αγγίξει.

Ο Κωνσταντής σταμάτησε:

- «*Ποια είναι η Μαρούσα*»; τον ρώτησε

- «*Είναι η αδελφή μου εκεί πέρα, νάτη*».

Τι φως είχανε τα δακρυσμένα μάτια της ξανθομαλλούσας που φώναζε τον Λιόντα, μια μαχαιριά στην καρδιά του Κωνσταντή, ποτέ δεν είχε νοιώσει έτσι.

- «*Θεωρή, θα αγοράσω αυτή τη σκλάβο*», είπε.

- «*Τι σε έπιασε ξαφνικά*»; ρώτησε ο καπτάν Θεωρή. «*Γυναίκα στο τσούρμιο; Δεν βλέπεις τους φρουρούς που τις συνοδεύουν; Έχουν αγοραστεί πάνε για πεσκέσι*».

Ο Κωνσταντής δεν μίλησε, ο ήλιος χάθηκε από μπρός του, στο πλάι το σκλαβάκι έκλαιγε. Τα μάτια της Μαρουσώς έγιναν κάρβουνα μέσα στη θύμησή του ακόμη και σήμερα.

Καθισμένοι γύρω από το παραγώνι οι τέσσερις άντρες κουβέντιαζαν, οι ξαφνικές μπόρες άρχισαν να δείχνουν τον ερχομό του χειμώνα. Ο Γεράσιμος με τον Σπύρο θα ανέβαιναν στο χωριό στις οικογένειές τους, ο Κωνσταντής αποφάσισε να μείνει μαζί με τον Λιόντα στο σπίτι στην ακροκαστιά.

Κανόνιζαν τα οικονομικά, ένα άλογο για το κάθε αδέρφι του και μερικά όβολα για τα διάφορα της οικογένειας. Δεν έπρεπε να δείχνουν ότι υπάρχει θησαυρός. Ο Δραγάτης του Μπέη παραμόνευε να βρει σημάδια τους, δεν είχε πιστέψει την ιστορία τους, ήτανε σίγουρος ότι ήτανε κουρσάροι.

- «*Τι διάτα άφησε η μάννα για μένα*»; ρώτησε ένα βράδυ κοιτάζοντας τα αδέρφια του κατάματα.

- «*Η μάννα ζήτησε στα στερνά της να σε ψάξουμε, φοβότανε μην και είχες αλλαξοπιστήσει. Έφυγε και μας άφησε είπε, ήθελε να είναι ελεύθερος και όχι σκλάβος. Την ευχή μου νάχει να είναι ελεύθερος και να διαφεντεύει την ζωή που αυτός θέλει*» του απάντησε ο Γεράσιμος.

Κρύος ιδρώτας πέρασε στο κορμί του Κωνσταντή, ανατρίχιασε στο άκουσμα της ευχής της μάνας του, η ευχή της ήτανε αυτή που τον βοηθούσε όταν τα γιαταγάνια άστραφταν πάνω από το κεφάλι του, πόσες φορές βγήκε ζωντανός μέσα από τις φονικές συγκρούσεις με άλλα κουρσάρικα ή εμπορικά πλοία; Πόσες φορές ο επικηρυγμένος Μπερτσάς, με χιλιάδες γρόσια από τους αλλόθρησκους ο

μακρυμάλλης κουρσάρος ξεγλιστρούσε μπροστά στα μάτια τους αφήνοντας και αυτόν ακόμη τον καπτάν Θοδωρή άλαλο.

- «*Η ευχή της μάνας ήταν μαζί μου, είναι μαζί μας*» είπε και σταυροκοπήθηκε. Γύρισε στον Λιόντα, τον κοίταξε στα μάτια: «*Η στεριά έγινε τώρα η θάλασσά μας, βγαίνουμε στη δράση*».

Έφτασε η Άνοιξη του 1819, τα σημάδια της επανάστασης ήταν ορατά, στο χωριό τους επικρατούσε μια κρυφή αναστάτωση. Ο Δραγάτης προσπαθούσε να μάθει τι κάνουν οι ραγιάδες, μέχρι που ένα πρωινό χάθηκε ενώ περίμενε τις γυναίκες που ερχόντουσαν να πλύνουν στη νεροσουρμή τα ρούχα τους για να διαλέξει την καλύτερη για τον Μπέη, καθώς παραφύλαγε πίσω από τις καλαμιές δεν κατάλαβε πότε σταμάτησε να κοιτάζει. Τον έχωσαν μέσα στις ρίζες από τα ξερά καλάμια, στο Ξενό, εκεί που λέγανε οι μανάδες στα παιδιά πως ‘φυλάει το κακό’

Καβάλα στο άλογο ο Κωνσταντής με τον Λιόντα έφυγαν ένα βράδυ, πήραν την δημοσιά για τον κάμπο της Γαστούνης. Σχεδόν ξημερώματα φτάσανε στην εκκλησιά της Καθολικής. Κάθισαν στο πίσω μέρος και περίμεναν. Είχε πάρει το απόγευμα όταν ήρθε ο γιος του προεστού της πόλης, του Γεωργίου Σισίνη, και τους πήρε. Μέσα από ένα απόμερο δρόμο έφτασαν στο αρχοντικό του.

Ο Κωνσταντής είδε απέναντί του έναν σοβαρό άνδρα ντυμένο με πολυτελή ρούχα. "Αυτός δεν μπορεί να είναι επαναστάτης", σκέφτηκε. Απλωσε το χέρι του με μια ελαφρά υπόκλιση και συστήθηκε στον προεστό, το ίδιο έκανε και ο Λιόντας. Ο καπτάν Θοδωρής τους είχε δώσει ένα γράμμα.

- «*Σου φέρνω νέα από τον καπτάν Θοδωρή, από τον Κόρακα*» είπε ο Κωνσταντής και έδωσε το γράμμα που κρατούσε.

Ο προεστός έδωσε οδηγίες στον υπηρέτη να φροντίσει για τη φιλοξενία και να βάλει το άλογο στο στάβλο.

Πόσα ειπώθηκαν εκείνη την βραδιά στο αρχοντικό του ανθρώπου που έπαιρνε αποφάσεις για όλη την σκλαβωμένη περιφέρεια του κάμπου, πόσα έπρεπε να κρατηθούν μυστικά. Τα μάτια όλων γύρω από το σοφρά γυάλιζαν από τη θέρμη των λόγων του. Ζύγισε ο Κωνσταντής τις προτάσεις, έγινε ξανά ο τιμονιέρης που όριζε το σκαρί στις αναποδιές μέσα στα κύματα. Δίπλα του ο Λιόντας γέμισε ενθουσιασμό ήθελε τόσο να ανεμίσει το μπαϊράκι τους με το μαύρο Κοράκι. Μεθυσμένος από συγκίνηση φώναξε: «*Για τη Μαρουσώ μου εδώ, Ελευθερία ή Θάνατος*».

Το επόμενο βράδυ έφυγαν από τη Γαστούνη. Μέσα στο αρχοντικό είχαν ακουστεί ψιθυριστά οι πρώτες λέξεις: «*Θα σηκώσουμε την σημαία της λευτεριάς*».

Αφού αγόρασαν ένα ακόμη άλογο οι δυο άντρες αναχώρησαν με την έγνοια να ετοιμάσουν το δικό τους ασκέρι και να σμίξουν όταν ειδοποιηθούν.

Το Μαρτιάτικο βοριαδάκι που κατέβαινε από το χιονισμένο Παναχαϊκό ανέμιζε τα μαλλιά του Κωνσταντή. Ο σαραντάρης άντρας ντυμένος με στεριανά ρούχα δεν έμοιαζε σε τίποτα με τον χθεσινό κουρσάρο. μόνο το σπαθί του περασμένο στη μέση θύμιζε πολέμαρχο. Με οδηγίες του καπτάν Θοδωρή πήγε και στον Πύργο όπου συναντήθηκε με την οικογένεια του Βιλαέτη.

Δυο χρόνια πέρασαν ο Κωνσταντής έγινε καπετάνιος της στεριάς, σχεδόν χαλάλισε όλο το βιός του στις προετοιμασίες για τον αγώνα, η στρατηγική του σκέψη τον έκανε γρήγορα ονομαστό, ξεχώριζε στην προετοιμασία μιας μάχης και στις επιθέσεις. Οι Τούρκοι έμαθαν για τον Κεφαλονίτη, αυτό το όνομα είχε ακουστεί από τον πρώτο καιρό, ο φόβος που προκαλούσε το όνομά του ήταν αρκετό. Έγινε μέλος στην Φιλική Εταιρεία.

Στις 29 Μαρτίου του '21 υψώθηκε η Σημαία της επανάστασης από τον οπλαρχηγό Χαράλαμπο Βιλαέτη. Ανάμεσα σε αυτούς που ορκίστηκαν κάτω από το ιερό Λάβαρο ήτανε ο Κωνσταντής και ο Λιόντας. Ο σκλαβωμένος λαός είχε πάρει την απόφαση να εξεγερθεί: «Ελευθερία ή Θάνατος». Η δράση του Κωνσταντή και του Λιόντα στη διάρκεια της επανάστασης ήταν μεγάλη και σημαντική.

Τα χρόνια πέρασαν ήρθε η λευτεριά, ήρθε όμως και η διχόνοια ανάμεσα στους οπλαρχηγούς, δεν χαρήκανε όλοι το ίδιο, ο καθένας ήθελε το δικό του διάφορο. Ο Κωνσταντής αποσύρθηκε, δεν δέχτηκε προνόμια και τίτλους, γύρισε στα χωράφια του κάτω στην ακροκασιτιά.

- «*Μα σου πρέπει...*», του είπε ένα βράδυ ο καπτάν Θοδωρής. «*Έδωσες τόσα για την πατρίδα*».

- «*Αν είναι χρεία για την πατρίδα Θοδωρή να ζαναδώσω και τον εαυτό μου, δεν θέλω πλερωμή, θέλω να είμαι λεύτερος*».

Ο καπτάν Θοδωρής του έσφιξε το χέρι:

- «*Είσαι το αδέρφι μου. Από τη στιγμή που με γλύτωσες στην Μπαρμπαριά δεν έφυγες από την ψυχή μου και ούτε θα φύγεις*».

Ο Κωνσταντής τον κοίταξε με αγάπη:

- «*Να ξέρεις Θοδωρή, η ζωή που περάσαμε τόσα χρόνια στη θάλασσα συντροφεύει κάθε βράδυ τα όνειρά μου. Είμαι ευχαριστημένος που ο Λιόντας μου παντρεύτηκε την κόρη του Γεράσιμου και έγινε πραγματικό μου παιδί*».

Ένα ολόκληρο τετράγωνο με δίπατα σπίτια, με αποθήκες και στάβλους κτίστηκε για τις οικογένειες του Σπύρου, του Γεράσιμου και των παιδιών τους που ζούσανε στο χωριό. Ο Μπερτσάς, ο επικηρυγμένος μακρυμάλλης κουρσάρος, ζούσε στο σπίτι στην ακροκασιτιά. Κάποια απογεύματα όταν ο καιρός ήτανε καλός ανηφόριζε τον δρόμο για το κάστρο, εκεί συναντούσε τον Λιόντα που καλλιεργούσε τα αμπέλια που τον είχε προικίσει ο Γεράσιμος στον Άγιο Ανδρέα.

- «*Έρχεται ο Νονός*», ακουγότανε η φωνή της Μαρουσώς καθώς έτρεχε κοντά του.

Ο Κωνσταντής καθότανε στο πεζούλι της πλαγιάς και αγνάντευε την σκούρα κορυφογραμμή της Κεφαλονιάς.

- «*Νονέ, πες μου ιστορίες για τη θάλασσα*».

- «*Άλλη φορά*», απαντούσε ο Κωνσταντής.

- «*Πες μου για το νησί σου, την Κεφαλονιά*».

Τότε ο Κωνσταντής χάιδευε τα ξανθά μαλλιά της και ψιθύριζε:

- «*Μαρουσώ μου, δεν μπόρεσα να πάω στο νησί μου, Εσύ όμως όταν μεγαλώσεις να πας εκεί, γιατί κάπου εκεί είναι η μάννα μου*».

Αθήνα, Ιούνιος 2020

